

متن پرسش

سلام علیکم استاد: بنده در گروهی در شبکه مجازی فعالیت دارم که اکثراً ضد انقلاب هستند و یکسره توهین می کنند. اخیراً در مورد انتخابات بحث هایی کردیم و من هم تا حدی جوابشان را دادم. ولی در آخر سوالی کردند که نتوانستم با مبانی خودشان خوب جوابشان را بدهم. سوال: آیا دموکراسی و انتخابات در اسلام جایگاهی دارد و اساساً آن را تایید می کند؟ (چون اصل آن غربی است و دموکراسی به این معنا عملاً فایده ای ندارد و فقط شعاری توخالی است. اگر اشتباه می گویم مرا توجیه کنید.) سوال بعد: اگر انتخابات و شرکت در آن امری مستحب است (به نظر خودشان) چطور نظارت بر آن توسط شورای نگهبان امری بایستیست؟ آیا درست است بگوییم دین ما چنین اقتضائاتی دارد؟ آیا این کار دموکراسی را بهم نمی زند؟ به قول دوستان این کار انتخاب را نه که محدود بلکه از ریشه می خشکاند. سوال بعد: آیا فرقی بین دموکراسی و مردم سالاری دینی وجود دارد؟

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: ابن اثیر نقل می کند که بعد از قتل عثمان، در روز بیعت با علی (ع) که روز جمعه بود، مردم در مسجد حاضر شدند و علی (ع) بالای منبر رفت و فرمود: «اَيُّهَا النَّاسُ! اِنَّ هَذَا اَمْرُكُمْ لَيْسَ لِاحِدٍ فِيهِ حَقٌّ اِلَّا مَنْ اَمَرْتُمْ وَ قَدْ افْتَرَقْنَا بِالْاَمْسِ عَلَيَّ اَمْرٍ وَ كُنْتُ كَارِهًا لِاَمْرِكُمْ فَايْتُمُّ اِلَّا اِنْ اَكُونُ عَلَيْكُمْ، اِلَّا وَ اِنَّهُ لَيْسَ لِي دُونَكُمْ اِلَّا مَفَاتِيحُ مَا لَكُمْ وَ لَيْسَ لِي اِنْ اَخِذْتُ دِرْهَمًا دُونَكُمْ»؛ [۱] ای مردم، حکومت از آن شماست، هیچ کس را در آن حقی نیست مگر کسی که شما او را به حکومت تعیین کنید، ما هم دیروز در حالی از یکدیگر جدا شدیم که من از قبول حکومت شما کراهت داشتم، مگر آن که بر شما مسئول باشم، بدانید که هیچ چیز به من اختصاص پیدا نمی کند، مگر همین که کلیدهای اموال شما را در دست دارم و یک درهم بیشتر از شما نمی توانم بردارم. مقام معظم رهبری «حفظهالله» در سخنانشان بابتی را باز کردند مبنی بر اینکه؛ مشروعیت حاکمیت ما به خواست مردم است و اگر مردم ما را نخواهند، ادامه ی کار ما از نظر شرعی مشروع نیست، چون حق انتخاب مردم همواره جای خودش محفوظ است، حال مردم وظیفه ی الهی شان را انجام دادند یا ندادند، موضوع دیگری است. [۲] مثل نمازخواندن است؛ باید مردم نماز بخوانند، اگر نخوانند، معصیت کرده اند، اما حق انتخاب برایشان محفوظ است و می توانند نماز نخوانند. بنابراین مردم در حفظ نظام اسلامی، رکن اصلی اند، نقش آنها پنجاه درصد نیست بلکه در جای خودش صددرصد است، همانطور که نقش رهبری نظام هم در جای خودش، صددرصد است، به این معنی که بدون حضور ولی فقیه در رأس

نظام، نظام مشروعیت و اسلامیتش را از دست می دهد و نظام طاغوت می شود. [۳]

ملاحظه می کنید که این حق مردم است که حاکم را انتخاب کنند، حال یا به صورت بیعت و یا به صورتی که امروز این کار انجام می شود که به آن دموکراسی گویند و با توجه به این که مردم با انقلاب خود جمهوری اسلامی را پذیرفته اند، طبیعی است که رئیس جمهور باید فردی باشد که ملتزم به اسلام و قانون اساسی باشد و جایگاه شورای نگهبان برای احراز چنین موقعیتی برای رئیس جمهور است تا مردم مطمئن شوند نامزدی که انتخاب می کنند ملتزم به اسلام است و مردم سالاری دینی به همین معناست که مردم در بستر انقلابی که کرده اند، انتخاب خود را در همان بستر جلو ببرند، نه در بستر فرهنگ لیبرالیت که قیدی در مورد نامزد مربوطه در آن نیست. موفق باشید

[۱] (۱) - الکامل، ج ۳ ص ۱۹۳ تاریخ طبری، ج ۴، ص ۴۳۵.

[۲] (۲) - بیانات مقام معظم رهبری «حفظه الله» در اجتماع زائران و مجاوران حرم مطهر رضوی، ۱/۱/۸۹: «یقیناً حضور مردم در مشروعیت یک نظام نقش دارد. آن کسانی که در غرب، مشروعیت خودشان را اساساً ناشی از حضور مردم میدانند و هیچ عامل دیگری را در آن دخیل نمدانند، آنها یک چنین حضوری را الان ندارند».

[۳] (۳) - به کتاب «ولایت فقیه ولایت فقاها و عدالت» آیت الله جوادی آملی رجوع فرمایید.